

Rodna Gruda

Pokrajinski muzej Kočevje ni le shramba preteklosti

Kočevje Regional Museum – More than Storing Past

Objavljeno dne/Published on: 05.06.2014

Avtor članka/Article Author: Blanka Markovič Kocen, foto: Vesna Jerbič Perko, Beti Malinovič, Tina Sabalić

Muzejsko mrežo tokrat pletemo v Kočevju. Obiskali smo namreč tamkajšnji Pokrajinski muzej in naleteli na pravo zakladnico informacij in znanja! Med stalnimi razstavami Pokrajinskega muzeja Kočevje je tudi razstava o zgodovini slovenske državnosti - edini celostni pregled te vrste. Pravkar so prenovili razstavo o Petru Kozlerju - sicer kočevskemu Nemcu, ki pa se je navdušil nad slovenščino in ustvaril vrsto za slovensko samozavest pomembnih simbolov slovenske identitete, ki jih uporabljamo še danes. Še veliko več nam je v pogovoru razkrila direktorica muzeja Vesna Jerbič Perko.

This issue's Museum Network section is dedicated to Kočevje. We paid a visit to their local museum and stumbled upon a true treasury of information and knowledge! Among the permanent exhibitions of the Kočevje Regional Museum, we found an exhibition on the topic of Slovenian statehood – the only comprehensive overview of its kind. They have just refreshed the exhibition about Peter Kozler, a German from Kočevje, who became fascinated with the Slovenian language and later came up with a series of important symbols of Slovenian identity that are important for the Slovenian self-confidence and are still used today. We got to learn much more in a conversation with the director of the museum, Vesna Jerbič Perko.

Prvo pobudo za ustanovitev muzeja v Kočevju je v časopisu Deutscher Kalender für Krain pod geslom Viribus unitis leta 1893 objavil prof. Wilhelm Linhart. Zamisel o ustanovitvi muzeja je oživila šele ob pripravah kočevskih Nemcev na praznovanje 600-letnice naselitve na Kočevsko. Josef Eppich, župnik v Stari Cerкви, je leta 1929 ustanovil Gottscheer Heimatmuseum (Kočevski domovinski muzej). Slovesna otvoritev muzeja je

bila 31. julija 1935. Začetki današnjega muzeja segajo v leto 1952, ko so domačini začeli zbirati različno muzejsko gradivo. Leto dni pozneje je bilo ustanovljeno Muzejsko društvo Kočevje, ki je odločbo o ustanovitvi dobilo 3. novembra 1953. Muzej je imel tri oddelke: oddelek narodnoosvobodilne borbe, prirodoslovni (na gimnaziji) in narodopisni.

Kakšna je po vašem mnenju vloga muzejev kot kulturnih ustanov v sodobnem času? Muzeji namreč že dolgo niso več neke zaprte, starinske ustanove.

Muzejski delavci v okviru izvajanja javne službe varstva premične kulturne dediščine tudi aktivno sodelujemo pri kulturnem in znanstvenem sodelovanju z drugimi muzeji, raziskovalnimi in pedagoškimi ustanovami ter pripravljamo študije in elaborate za varstvo premične kulturne dediščine, pripravljamo in izvajamo restavratorske in konservatorske programe, razstave (stalne in občasne), publikacije in druge oblike predstavljanja premične kulturne dediščine ter izsledkov muzejskega dela širši javnosti, pedagoške in andragoške programe, sodelujemo z izobraževalnimi in vzgojno-izobraževalnimi organizacijami, razvijamo zavest o pomenu dediščine, s popularizacijskimi programi širimo vedenje o dediščini in kulturi v širšem smislu. Organiziramo tudi strokovne in znanstvene pogovore, srečanja, seminarje in druge oblike strokovnega sodelovanja ter izobraževanja s področja kulturne dediščine.

Pomembna naloga vseh zaposlenih v Pokrajinskem muzeju Kočevje je krepiti pripadnosti lokalnemu okolju in spoznavanje identitete prebivalcev na Kočevskem. Posredujemo vedenje o bogati kulturni dediščini Kočevskega, ki se je danes premalo zavedamo. Cilj muzeja ni ustvarjanje dobička, temveč skrb za premično dediščino, saj je

edina obstoječa strokovno usposobljena ustanova na Kočevskem, ki lahko sproti zaznava vrednosti v premični kulturni dediščini, jo primerno ohranja in obravnava ter predstavlja. Pokrajinski muzej Kočevje ni le shramba preteklosti. Preučevanje kulturne dediščine nam pomaga razumeti sedanost, torej kdo smo, kaj se nam dogaja in kakšno je naše mesto v svetu danes. Obstoj muzeja je tudi v času krize nujen, saj dviga kvaliteto življenja in ima pozitiven vpliv na celotno območje (domoljubje, pripadnost lokalnemu okolju, boljša samopodoba občanov, povezovanje različnih dejavnosti, načrtovanje prihodnjih dejavnosti ob poznavanju preteklosti itd.). Obiskovalci se lahko identificirajo z njim, ker je dostopen in prepoznaven. Ostati mora vez med dediščino in sodobnim svetom oziroma prihodnostjo. Pokrajinski muzej Kočevje za uresničevanje svojega poslanstva potrebuje samostojnost, prave pogoje za delo, pri čemer moram opozoriti na pomanjkanje ustreznega prostora in strokovnih delavcev, sodelovanje lokalnega okolja ter možnost predstavljanja izsledkov muzejskega dela doma in v tujini.

V muzeju Kočevsko obravnavamo z največjo skrbnostjo, zato pogosto uspemo izpostaviti ne samo njen nacionalni, temveč tudi širši pomen.

Kdo so vaši obiskovalci?

Imamo zelo širok krog obiskovalcev, tako iz lokalnega okolja kot tudi iz Slovenije in tujine. Vsebine se trudimo približati vsem starostnim skupinam, zato je tudi starostni razpon zelo velik, obiskujejo nas tako predšolski otroci kot upokojeanci.

Med vašimi stalnimi razstavami je tudi razstava o zgodovini slovenske državnosti - edini celostni pregled te vrste. Kako je nastajala in kaj ponuja?

Na razstavi »Narod si bo pisal sodbo sam. Slovenija od ideje do države« so predstavljena stoletna prizadevanja slovenskega naroda za samostojno in neodvisno državo. S pomočjo zgodovinskih dokumentov, fotografskega, filmskega in muzejskega gradiva so prikazani ključni dogodki, procesi in osebnosti za oblikovanje, graditev, osamosvojitve in nastanek samostojne države Slovenije. Razstava zajema obdobje od prvega pisno dokumentiranega državnopravnega akta v slovenski zgodovini, ustoličevanja koroških vojvod na Gosposvetskem polju do osamosvojitve Slovenije.

Pravkar ste prenovili razstavo o Kozlerju - sicer kočevskemu Nemcu, ki pa se je navdušil nad slovenščino in ustvaril vrsto za slovensko samozavest pomembnih simbolov slovenske identitete, ki jih uporabljamo še danes. Za katere simbole gre in zakaj bi obiskovalcu priporočili ogled te razstave?

Peter Kozler - politik, pravnik, gospodarstvenik, geograf in kartograf, ki je za svoje delo na političnem, kulturnem, gospodarskem in narodnoprebudnem področju prejel številna priznanja in diplome, je po rodu s Kočevske. Posebej moramo poudariti njegov Zemljevid slovenske dežele in pokrajin, skupaj z Antonom Globočnikom pa je sodeloval pri izbiri barv slovenske zastave. V Kmetijskih in rokodelskih novicah se je zavzemal za takojšnjo uvedbo slovenskega jezika v urade in šole. Ostro je kritiziral zagovornike nemščine v državnem zboru in s tem sprožil vrsto časopisnih polemik in odprtih pisem o položaju slovenskega naroda in jezika. Takoj po prihodu na Dunaj leta 1843 se je spoprijateljil z znanimi Slovenci, ki so tam študirali ali pa že stalno bivali. Dunajska družba ga je navdušila za Slovenijo in postal je eden najbolj vnetih borcev za pravice slovenskega naroda. Med prvimi gospodarstveniki in podjetniki na Slovenskem v obdobju industrializacije najdemo tudi Petra Kozlerja in njegova starejša brata. Peter Kozler je bil vodja in solastnik največje pivovarne na tedanjem Kranjskem. Bil je med ustanovitelji Trboveljske premogokopne družbe, Kranjske stavbne družbe, upravni svetnik in podpredsednik Kranjske eskomptne družbe ter podpredsednik Matice Slovenske. Bil je tudi eden vodilnih bančnikov ter pospeševalec gradnje železnic in napredka v kmetijstvu.

Na razstavi je predstavljeno življenje in delo Petra Kozlerja, različni natisi njegovih zemljevidov, predstavljena sta dva originalna zemljevida, ki ju hrani Pokrajinski muzej Kočevje, poročna

pogodba in testament (Arhiv Slovenije), osebni predmeti, maketa Kozlerjeve palače itd.

Kakšno je zanimanje za vaš pedagoško-andragoški program?

Imamo široko ponudbo in zajemamo vse starostne skupine, vendar pa bi si želeli večjega obiska. Poleg različnih vodenj po razstavah pripravljamo učne ure, tematske dneve, muzejske delavnice, predstavitve knjig in predavanja, tečaje, dneve odprtih vrat in podobno. Nekoliko manj zanimanja je pri generaciji od 20 do 40 let.

V muzeju je mogoče preživeti tudi počitnice. Te se nezadržno bližajo. Kako boste skušali privabiti mlade?

Pripravljamo vsakoletne delavnice pod imenom Počitnice v muzeju. Obiskovalce poskušamo privabiti z vedno novimi vsebinami, vedno pa jih poskušamo naučiti nekaj novega oziroma jih naučiti, da bolje opazujejo svet okoli sebe ter pridobivajo nove izkušnje in spretnosti, ki jim lahko pomagajo v vsakdanjem življenju, pa tudi v šoli. Prav tako se vsako leto pridružujemo tudi Poletni muzejski noči. Pod geslom Poletje z likovnimi ustvarjalci, ki ga pripravljamo tretje leto zapored, pripravljamo razstavo Lele B. Njatin.

Že razmišljate o jeseni?

Seveda. Pripravljamo gostovanje občasne razstave o Janku Troštu iz Muzeja Ribnica. Prenavljamo pa tudi stalno razstavo Kočevska: Izgubljena kulturna dediščina kočevskih Nemcev.

